

PRIORITEITENLIJST — Bewoners van de Anneessenswijk

Voor deze prioriteitenlijst uit de Anneessenswijk (Brussel-stad) werden ongeveer 60 bewoners bevroegd. Er werd hiervoor samengewerkt met volgende organisaties: het bewonerscomité en de Vereniging Waar Armen het Woord Nemen binnen de vzw Buurtwinkel, Association Sportive et Educative (alfabetisatie), Samenleven / Convivence asbl (huisvesting). Daarnaast werden ook individuele bewoners aangesproken op de wekelijkse marktstand van de vzw Buurtwinkel.

De Anneessenswijk is een wijk gelegen in het centrum van Brussel en telt officieel 7.388 inwoners (Bevolkingsregister maart 2003) maar een gedeelte van de bevolking is administratief onzichtbaar (valse adressen of brievenbussen, studenten, mensen zonder wettig verblijf of in procedure...). De administratief onzichtbare mensen worden geschat op 1.667 inwoners. De Anneessenswijk op zich staat bekend om zijn sociale mix. Er is sprake van een grote aanwezigheid van uiteenlopende bevolkingsgroepen, waarvan vooral de grote groep Marokkanen opvalt (36%). Op de tweede en derde plaats worden deze gevolgd door de Congolese en de Oost-Europese gemeenschap. Opvallend in de wijk is een grote vertegenwoordiging van jonge volwassenen (41% van de bevolking is jonger dan 25 jaar) en grote gezinnen (48,8% van de bevolking behoort tot een gezin van 4 of meer personen, 36% tot een gezin van 5 of meer personen). Er is ook een grote aanwezigheid van alleenstaanden (57%) in de wijk en dan vooral alleenstaande mannen (40%). De hoge werkloosheid en lage geschooldheid zijn kenmerkend. De Anneessenswijk is dichtbebouwd. De twee speelpleintjes zorgen voor weinig ontspanningsruimte. En dit terwijl het grootste

deel van de populatie twintigers en dertigers zijn, een populatie die aan gezinsuitbreiding denkt. Ondanks vele investeringen, blijft de Anneessenswijk een pijnpunt binnen de Brusselse vijfhoek. Sinds 1994 probeert men via wijkcontracten de buurt aantrekkelijker te maken. Het laatste wijkcontract is afgelopen in 2008. Door het wijkcontract is het uitzicht van bepaalde gebouwen verbeterd, maar de situatie achter de gevels is nog steeds dezelfde gebleven. Te kleine woningen met weinig comfort zijn geen uitzonderingen. Ook de bouw van sociale wooncomplexen maken onderdeel uit van het wijkcontract. Zo zijn er drie nieuwe sociale wooncomplexen van de Grondregie bijgekomen en ook in het complex van het OCMW zijn de bewoners ondertussen gehuisvest. De bestaande sociale woningen van de Brusselse Haard in de Pottenbakkerstraat zijn aan restauratie toe. Dit is voorzien vanaf 2015 maar het ziet er naar uit dat dit nog wel een paar jaar uitgesteld zal worden. Naast deze sociale wooncomplexen bestaat de wijk voornamelijk uit huurwoningen. We kunnen het aantal huurwoningen in twee categorieën plaatsen: de gerenoveerde huurwoningen met hoge huurprijs en de huurwoningen die zich in een slechte staat bevinden. Door haar centrale ligging en doordat ze geprangd zit tussen de ontwikkelingspolen van het Zuidstation en de Dansaertwijk bestaat nog steeds het gevaar dat met de herwaardering ook de sociale samenstelling van de Anneessenswijk grondig zal wijzigen en dit ten nadele van de meest kwetsbare lagen van de bevolking.

Tijdens de dialoogsessies waren er een aantal prioriteiten die steeds terug kwamen. Deze top vier wordt de rode draad doorheen de debatten met de politieke partijen.

1 Veiligheid

„Er zijn veel overvallen op voorbijgangers maar ook bij bewoners. Ze hebben gewoon op klaarlichte dag bij ons thuis ingebroken terwijl we thuis waren. Volgens mijn man had het geen zin om de politie te bellen.”

Het thema veiligheid kwam keer op keer tijdens de bevraging naar boven. Het is één van de grootste zorgen voor de bewoners in de Anneessenswijk. Je merkt het ook als je door de wijk wandelt. Overal liggen glasscherven van autoramen en je vindt regelmatig lege handtassen in de vuilnisbakken of achter de struiken. Maar het gaat natuurlijk niet alleen daar over. Er wordt geklaagd over diefstallen, nachtlawaai, prostitutie, vuile straten, ingeslagen ruiten van auto's, hangjongeren, druggebruik, gevechten op straat, slechte straatverlichting en het niet voldoende aanwezig zijn van politie in de wijk. En vooral dat laatste vinden vele bewoners een doorn in het oog. Er rijden af en toe politiewagens door de wijk maar bewoners hebben het gevoel dat die niet echt veel doen. En als de politie al eens zichtbaar in de wijk is dan gaat dat vaak gepaard met veel machtsvertoon dat net tot tegenkantingen van de bewoners leidt.

Hieronder staat een korte lijst van de meest terugkomende opmerkingen van bewoners:

- * criminaliteit.
- * afwezigheid van politie.
- * hangjongeren.
- * druggebruik en verkoop.
- * overlast (nachtlawaai,...).

Bewoners zijn vragende partij voor meer politie in de straat die op een correcte manier de problemen aanpakt. Maar ook een bereikbare politie, weinig bewoners kennen bijvoorbeeld de wijkagent. Maar niet alleen politie is de oplossing : kapotte verlichting en kapot gemeentemeubilair zou veel sneller vervangen

moeten worden. En er moeten voldoende alternatieven zijn voor de hangjongeren zoals werk, activiteiten, jeugdwerkers,...

Concrete voorstellen

- * Een tijdelijke antenne van de politie in de Anneessenswijk.
- * Politie te voet en op de fiets die door de wijk patrouilleren in de plaats van met een auto of te paard.
- * Er moet een veiligheidsplan opgemaakt worden voor de wijk in samenwerking met de bewoners, jongeren, organisaties van de wijk,... Dit moet wel goed gecoördineerd worden.
- * Spijelaars moeten beter opgevolgd worden. De stadswachten en de politie moeten hier een rol in spelen.
- * De stadswachten moeten beter gevormd worden om efficiënt te kunnen inspelen op de verschillende problemen.
- * Kapotte verlichting en gemeentemeubilair moet binnen een week hersteld worden.

2 Netheid

„Anneessens is een vuile wijk. Mensen gooien zomaar alles op straat en er staan altijd overal vuilzakken.” Ook netheid, of eerder het gebrek eraan is een grote ergernis voor vele bewoners. De mensen die in de Anneessenswijk wonen of hier vaak langskomen, vinden hun wijk over het algemeen zeer vuil. En dan bedoelt men vooral het aantal vuilniszakken dat dagelijks op straat staat en dit op het verkeerde moment en dat vaak dagenlang blijft staan. Een ander probleem is het sluikestorten, verschillende plekken in de wijk zijn een favoriete plek voor het storten van televisies, matrassen, kleren,... Maar het gaat ook over kleine zaken zoals hondenuitwerpselen of papiertjes die door iedereen op de straat worden gegooid, ook al staan er op verschillende plaatsen vuilbakken. En dan zijn er nog de duiven die zich

op het plein tegoed doen aan de gigantische hoeveelheden brood wat zorgt voor duivenstront op alle bankjes. Het is ook moeilijk om je groot huisvuil kwijt te geraken, zeker als je geen auto hebt. Er zijn wel ophalingen in de wijk maar dan heb je ook plaats nodig om je groot huisvuil zo lang te stockeren. Je kan het laten ophalen op afspraak maar dan moet je vaak lang wachten, je identiteitskaart laten zien. Het is ook duur als je weinig middelen hebt (het is maar gratis voor een paar keer en voor een beperkt aantal m³).

Hieronder staat een korte lijst van de meest terugkomende opmerkingen van bewoners:

- * de wijk is vuil.
- * vuilzakken op straat.
- * sluikstorten.
- * veel hondenuitwerpselen.

Bewoners zijn vooral vragende partij voor meer sensibilisering want niet iedereen is op de hoogte van de regels. Maar er moet ook strenger opgetreden worden tegen sluikstorten. Niet alleen met boetes maar het vuil moet ook veel sneller opgehaald worden. En daarnaast is er vraag naar duidelijkheid, wie is verantwoordelijk voor wat? Het zou veel gemakkelijker zijn als er maar 1 instantie verantwoordelijk is voor de netheid die ook zorgt voor een gelijk beleid over de gemeentes heen.

Concrete voorstellen

- * Er moet een infobord op het plein komen dat de mensen informeert om de duiven niet te voederen en wat de gevolgen zijn van het voederen.
- * Er moet nog meer en constant gesensibiliseerd worden in de wijk omdat de bevolking regelmatig verandert.
- * Er moet regelmatig een controleur passeren langs de populaire stortplaatsen in de wijk zoals rond de Pottenbakkersite, de ingangen van de Rapenstraat,...

- * Het ophalen van grof vuil op afspraak moet veel sneller en moet altijd gratis zijn.
- * Er moet meer controle zijn in de wijk om te voorkomen dat mensen alles zomaar op straat gooien.

3 Huisvesting

« *Les prix des loyers sont trop élevés.* »

Zoals in de inleiding over de Anneessenswijk al vermeld is geweest bestaat de wijk uit een groot aantal huurwoningen die van een slechte kwaliteit zijn. Mensen halen ook aan dat het niet gemakkelijk is om een betaalbare woning te vinden in de buurt. Er zijn maar weinig woningen die grote gezinnen of alleenstaanden kunnen huisvesten. Ook sociale woningen zijn er niet voldoende. Families staan soms jaren op een wachtlijst. En de kwaliteit van de sociale woningen zoals die van de Pottenbakkersite is zeer slecht. De wind waait door de muren, er is alleen maar enkel glas en de appartementen zijn zeer vochtig. De woningen zijn zeer slecht geïsoleerd wat maakt dat de energieprijzen vaak zeer hoog zijn. Daarnaast zijn de huurprijzen in de privésector zeer hoog, in verhouding met de kwaliteit van de woningen. Daarbij komt ook nog eens het probleem van de leegstand in de wijk, dat voor een gevoel van onveiligheid zorgt.

Hieronder staat een korte lijst van de meest terugkomende opmerkingen van bewoners:

- * er is niet genoeg huisvesting voor iedereen.
- * slechte kwaliteit van de huizen.
- * conflicten tussen eigenaars en huurders.
- * de leegstand in de wijk.
- * hoge huurprijzen.

De leegstand in de wijk en de stad Brussel moet aangepakt worden en in de plaats van deze lege panden, kantoorgebouwen en winkelruimtes moet er meer huisvesting komen. Betaalbare en

kwaliteitsvolle huisvesting voor jonge en grote gezinnen en voldoende sociale woningen.

Concrete voorstellen:

- * De leegstand in de wijk moet aangepakt worden door systematisch boetes uit te schrijven en bij langdurige leegstand de eigenaars te onteigenen. In de plaats moet er geïnvesteerd worden in sociale huisvesting aangepast aan de gezins-samenstelling in de Anneessenswijk namelijk grote gezinnen en alleenstaanden.
- * Project X moet verder gezet worden om de woningen in de wijk te renoveren en de huidige bewoners de kans te geven om in de wijk te kunnen blijven wonen.
- * Het bestaande woningenbestand moet aangepast worden aan de moderne normen voor energie en de huisvestingscode. Het stadsbestuur moet hier het goede voorbeeld geven en daarnaast privé-eigenaars en de sociale huisvestingsmaatschappijen stimuleren om de woningen aan te passen. Te beginnen met de blokken in de Pottenbakkersstraat.
- * Er moeten meer woningen van het OCMW toegankelijk worden gemaakt voor bewoners met een zeer laag inkomen.

4 Openbare ruimtes

« *Il n'ya pas suffisamment d'espaces verts en ville* »

In de Anneessenswijk is er slechts 1 park waar niet alleen de bewoners van de wijk zelf gebruik van maken maar ook vele bezoekers van buiten de wijk. Dit zorgt ervoor dat het park, zeker tijdens de warme dagen, overvol zit. Daarnaast zijn er nog enkele andere plekken in de wijk waar bewoners kunnen zitten op een bankje of kinderen kunnen spelen. Zo hebben we nog het Anneessensplein en het voetbalveldje tussen de Loofstraat en de Zinnikstraat. Maar het Anneessensplein staat vaak

vol met auto's waardoor het er niet altijd rustig zitten is. En de kwaliteit van het voetbalveldje is zeer slecht. De ondergrond is helemaal verduurd, de omheining is aan vervanging toe en het weinige groen is verwaarloosd. Bijna iedere bewoner is van mening dat er nood is aan meer rustige en groene ruimtes in de wijk. Momenteel is het Fontainaspark de enige groene ruimte in de buurt en dit vinden mensen duidelijk niet voldoende. Daarbij komt dat er in het park te weinig ruimte is voor alle leeftijden om te spelen. Ook het gebruik en misbruik van het park zorgt voor vele ergernissen. Vele bewoners haalden tijdens de bevraging aan dat er in het park drug- en druggebruik plaatsvindt.

Hieronder staat een korte lijst van de meest terugkomende opmerkingen van bewoners:

- * te weinig parken/ groene ruimtes.
- * te weinig speelruimte voor kinderen.
- * misbruik van het park.

De bewoners zijn vragende partij voor meer groen in de wijk. Er is geen plaats voor parken maar er zijn wel een paar plekken die beter kunnen zoals het voetbalveldje dat heringericht moet worden en waar ook nog ruimte is voor groen en enkele zitbanken. Of het hoekje van de Artesiëstraat en de Kazernestraat waar ook nog ruimte is voor wat groen en enkele zitbanken. Daarnaast is er de vraag om het Anneessensplein ontoegankelijk te maken voor auto's zodat ze er niet meer kunnen parkeren en er voldoende ruimte is voor de bewoners.

Concrete voorstellen:

- * Er moeten paaltjes geplaatst worden op het Anneessensplein zodat de auto's niet meer op het plein kunnen.
- * De heraanleg van openbare ruimtes moet gebeuren in samenspraak met de bewoners zodat het voldoende afgestemd is op de noden van de wijk.

* Het voetbalveldje naast de Pottenbakkerssite moet gerenoveerd worden.

* Het hoekje tussen de Artesiëstraat en de Kazernestraat moet groener ingericht worden met zitbanken, een boom en bloembakken.

* In het Fontainaspark moeten de speeltuigen vervangen worden (kapot) en rond de zandbank voor de kleine kinderen moeten de zitbanken terug gezet worden.

De parkwachten of stadswachten moeten meer aanwezig zijn in het park om toe te zien op de veiligheid en het correct gebruik.

5# Andere prioriteiten

Naast de 4 belangrijkste prioriteiten zijn er ook nog andere zaken aan bod gekomen tijdens de gesprekken. Omdat deze ook belangrijk zijn worden ze hier kort gesitueerd.

Cultuur en vrije tijd

De mensen in de Anneessenswijk lijken niet erg bezig te zijn met culturele activiteiten of zijn tevreden met wat er tot nu toe aangeboden wordt in de wijk. Er zijn tijdens de bevragingen dan ook maar drie opmerkingen gegeven in verband met het thema cultuur en vrije tijd.

* er moet een groter cultureel aanbod zijn.

* een fitnessruimte voor vrouwen zou leuk zijn.

* ruimtes waar vrouwen op hun gemak kunnen zitten.

Jeugd

Het thema jeugd is af en toe aan bod gekomen, al was het niet één van de meest voorkomende onderwerpen. De mensen haalden het thema soms aan als ze opmerkingen hadden over het hanggedrag van de jongeren in de wijk en gaven dan zelf wat suggesties van wat er kan gedaan worden om de jongeren beter te omkaderen. Zo haalden sommige mensen bijvoorbeeld aan, dat

er niet voldoende sportmogelijkheden zijn voor kinderen en jongeren in de Anneessenswijk en dat de bestaande initiatieven vaak te duur zijn. Daarnaast werd ook meerdere malen aangehaald dat er meer opvolging moet komen van jongeren die op zoek zijn naar werk. Over de kleinste kindjes wordt er ook opgemerkt dat er niet voldoende crèches in de buurt zijn.

Hieronder staat een korte lijst van de meest terugkomende opmerkingen van bewoners:

* meer omkadering.

* betaalbare sportmogelijkheden.

* betere opvolging in zoektocht naar werk.

Onderwijs

Wat het thema onderwijs betreft, wordt er aangehaald dat er niet voldoende plaats is in de scholen in de buurt om al de kinderen in hun eigen wijk les te laten volgen. Daarnaast werd ook nog kort opgemerkt dat er zich spijbelgedrag voordoet bij de kinderen in de buurt. De volwassenen in de wijk zijn over het algemeen zeer tevreden over het aanbod taallessen dat er wordt georganiseerd voor hen. Al vinden sommigen wel dat het opleidingsaanbod in de wijk wat beter kan gecommuniceerd worden naar de buurtbewoners toe.

Gezondheid

Als het thema gezondheid ter sprake kwam, was dit meestal in kader van de luchtvervuiling door uitlaatgassen van auto's. Mensen vinden dat er over het algemeen teveel vervuiling is in de Anneessenswijk en halen aan dat dit slecht is voor hun gezondheid. Daarnaast merkten enkele bewoners ook op, dat er niet voldoende dokters in de Anneessenswijk gevestigd zijn, waardoor je steeds lang moet wachten voor een afspraak. Verder werd er tijdens de bevraging ook een opmerking gegeven over het lange wachten op de spoeddiensten in de stad Brussel.

Openbare diensten

Tijdens de bevraging werd duidelijk dat de bewoners van de Anneessenswijk over het algemeen niet al te tevreden zijn over de werking van de openbare instellingen in de buurt. De mensen halen aan dat het moeilijk is om toegang te vinden tot diensten in de buurt, als je geen Frans spreekt. Verder klagen mensen ook over het lange wachten bij inschrijvingen in de gemeente. Een laatste opmerking die gegeven werd, is dat er steeds minder en minder postkantoren in de wijk aanwezig zijn.

Mobiliteit

De wijkbewoners van de Anneessenswijk blijken over het algemeen zeer tevreden te zijn over het openbaar vervoer in Brussel. Zowel de trams, metro's als bussen scoren goed. Waar mensen echter iets minder tevreden over zijn, zijn de problemen die ze als voetganger en fietser ondervinden. Eerst en vooral is er de slechte staat van de voetpaden. Mensen klagen over gaten in de grond en losliggende stenen. Verder rijden er teveel auto's in de stad, deze rijden dan ook nog eens te snel door en maken het zo gevaarlijk voor voetgangers. Tenslotte zijn er ook te weinig parkeermogelijkheden in de wijk, waardoor er wild geparkeerd wordt.

Andere

In dit onderdeel, worden alle opmerkingen beschreven die niet meteen onder één van de bovenstaande thema's kon ondergebracht worden. Wat we vooral terugvinden in dit onderdeel, is het ongenoegen van de wijkbewoners over de werkgelegenheid in de buurt. Mensen halen aan dat er een enorme nood is aan werkgelegenheid en dat er een betere toegang moet zijn tot werk en dit in Brussel in het algemeen. Mensen halen aan dat er een grote groep werkloze jongeren in de buurt rondhangt, die hun weg niet vinden naar de arbeidsmarkt. Hierdoor

hebben ze geen dagelijkse bezigheid en zorgen ze soms voor overlast in de buurt. Wat een ander gevolg is van de hoge werkloosheidsgraad in de Anneessenswijk, is dat er zichtbaar armoede ontstaat binnen de wijk. Niet enkel werklozen, maar ook alleenstaanden hebben het moeilijk om rond te komen. Aan deze armoede, vinden de wijkbewoners dat er iets moet gedaan worden. De stad is momenteel veel te duur om in te leven. Zowel huisvesting, als voedsel en gezondheid zijn voor veel mensen te duur.

Naast dit alles werd er tijdens de bevraging ook herhaaldelijk aangehaald dat er niet voldoende winkels en banken in de wijk zijn. Bewoners halen aan dat er steeds meer mensen in de buurt komen wonen en dat er overal in de winkels aangeschoven wordt. Er zouden dus meer winkels in de wijk moeten geopend worden. Verder zouden sommige mensen ook graag wat meer vzw's in de vorm van een wijk –of jeugdhuis in de wijk zien.

Hieronder staat een korte lijst van de meest terugkomende opmerkingen van bewoners:

- * meer werkgelegenheid.
- * meer toegang tot werk.
- * teveel armoede.
- * het leven wordt steeds duurder.
- * niet voldoende winkels en banken.

Antwoord van Jean De Hertog :

Als persoonlijke grootste uitdaging zie ik veiligheid en netheid in de Anneessensbuurt. Mijn drie voorstellen zijn :

* een verhoogde aanwezigheid van de politie in de wijk met een tijdelijk fysiek aanwezige antenne,

- * een nog betere sensibilisering van de bevolking omtrent de regelgeving betreffende het ophalen van het huisvuil met een strengere bestraffing in geval van overtreding en verhoogde controle door beëdigde ambtenaren,
- * de oprichting van een "Huis van het Gezin" waar onderhoudende activiteiten kunnen worden georganiseerd tussen de oudergeneratie, de jongeren en de ouderen, om tot een betere samenleving te komen.

Jean De Hertog

schepen van Economie, Handel, Aankoopcentrale en Vlaamse aangelegenheden